

hribih skozi gozdno mahovito plast precejala, ki je za-
državala nje preobilni odtok.

Drugače je zdaj! Kmet in gospod se skušata, kdo
ima bolj ostro sekiro, ki podira les, — za pogozdovanje
se pa nobeden ne zmeni. Ozri se po graških grapah
na desno, ozri se na levo, povsod gola skala! Lepi
Krim, katerega plašč bil je z mogočno hojo in bu-
kovjem tako gosto zaraščen, da solnčni žar tal dose-
gel ni, kaže uže golo skalovje. Gozd, največi prijatelj po-
ljedelstva, zastavi pot viharju, brani oblaku, da se vodé
neutegoma ne iznebijo in stori, da se gorkota in mraz
prehitro ne pričneta.

Kolika dobrota je gozd, kaže nam z ostrimi črkami
letos Notranjska in Istra. Tu ni gozdov, pa tudi
kruha ne; huda suša je vse poljske pridelke posmodila,
in redko kedaj se bo kmetovalec teh krajev z dobro
letino hvaliti zamogel, kajti pregnal je posredovalca
vlage, branitelja zoper škodljive vetrove in nenavadne
izpremembe v toploti. Rad bi zdaj z matiko popravil,
pa ni mogoče, tudi ona se zastonj vdira v zemljo, divja
burja je plodno prst odnesla, a skala ni prostor za
tako orodje.

Postavo imamo, katera naj bi neusmiljeno pokon-
čevanje gozdov branila, a kakošni da so nasledki njeni,
tega zapaziti ni. — Seka se vpričo glavnega mesta,
seka se v raznih krajih dežele, gozd mora vničen biti,
suha krajina bode kmalu vsa Kranjska.

Mnogo se piše, pa tudi v resnici dela o pogozdo-
vanji Krasa, lepo, hvalevredno početje! — Tam švigajo
gozdni nadzorniki sem pa tje, mnogo novcev gotovo to
stane, toda bati se je, da bi žrtve ne bile v nobeni pri-
meri z vspehom.

Kdo ne bode grajal gasilcev, ki uže pogoreli del
vasi z naporom vse moči gasijo, ne pa da bi hiteli s
tem ogenj udušiti, da bi poslopja, katera ravno pleme
oblizuje, varovali.

Mera ob stebrih ljubljanskih mostov in ob kolu pod
Malim grabnom kaže stanje naše glavne reke Ljub-
ljanice. Bere se na njej, da prevelika voda v naglici
nastopi, da pa tudi hitro vpade na tako nizko stopinjo,
da jedva mestno nesnago odnaša. Številke na teh de-
skah kažejo velik razloček med majhno in veliko vodo,
te spričujejo, da naši gozdi umnega gospodarstva ne
poznajo, da voda, kakor z neba pade, takoj v dolino
pridere, ki trga, pere in jemlje, kar zadene. — Našo
dolino šibajo povodnji in suša, kajti neprevidni kmeto-
valec jej je z gozdom vničil zavetje proti divjemu ele-
mentu. Ozemlje, katero se v močvirsko dolino odceja,
šteje gotovo nad 10 štirjaških milj, vendar njega glavno
reko pregazi o poletnem času otrok, da le hoditi zna.

Reka Rhone na Francoskem je za časa vlade Na-
poleona III. s poplavo veliko škodo delala. Po ne-
ugodnih poročilih vznemirjeni cesar ukaže stvar preisko-
vati, da bi se vzroku na sled prišlo. V to svrhu pokli-
cani veščaki po preiskavi poročajo, da nezgode delajo
goli gozdi pri izviri te reke. Napoleon prepové z
ostrimi ukazi brezumno sekanje drevja po onih krajih
in zaukaže vsa sredstva v to napeti, da se izsekani
gozdi zopet nasadé. Z gozdnim varstvom začele so se
nezgode manjšati in nadejati se je, da bodo v kratkem
odnehale.

Tako tudi naj bi se pri nas ravnalo, nehali naj bi
brezvspešni obhodi in poročila, delati naj bi se pri-
čelo, in če je postava neukretna, naj se prestroji. Ako
časa ne primanjkuje za naredbe, ki so narodnemu raz-
vitju in njega obstanku škodljive, zakaj bi se o tej za-
devi, ki je velikanske važnosti, delati ne pričelo?

Zaman je misliti, da bi se preobilim vodam z urav-
navanjem vodotočev v okom prišlo, dokler z gozdom
tako neumno delamo. Proč s sekiro, pa matiko v roke;

nadlegujmo plevel pa pustimo gozde, naše največe do-
brotnike, naj rastejo; z njih razvitjem se bode tudi bla-
gostanje k nam vrnilo.

V Lipah.

M. Peruzzi.

Koliko zemljiškega davka plačujejo dosihmal dežele avstrijske.

V zadnjem našem listu smo v sestavku „Zemljiški
davek pred državnim zborom“ rekli, da vse dežele naše
polovice cesarstva plačujejo nad 37 milijonov goldinarjev
davka na leto.

Naj danes našim bralcem povemo, koliko ga vsaka
dežela 1) skupaj plačuje, 2) koliko vsaka dežela po-
sebej od enega orala in 3) koliko oralov zemlje
imajo zemljišča vsake dežele.

Dežela:	Skupni znesek njenega davka v goldinarjih	Koliko plačuje davka od enega orala	Koliko oralov znašajo njena zemljišča
Česka	13.984.465	1.60	9,028.500
Moravska	5,355.850	1.43	3,862.900
Doljna Avstrijska	3,837.364	1.16	3,444.900
Gornja Avstrijska	2,204.035	1.16	2,084.700
Šlezka	975.495	1.13	894.500
Štajarska	2,041.626	— .57	3,901.900
Kranjska	943.530	— .57	1,735.700
Primorsko	715.655	— .55	1,388.200
Koroška	703.640	— .44	1,802.600
Solnograško	377.755	— .38	1,245.200
Galicija	4,495.539	— .35	13,640.600
Tirolska in Predarlška	1,089.111	.26	5,096.200
Bukovina	360.000	— .20	1,816.100
Dalmacija	362.490	— .17	2,223.000

Iz te sestave je razvidno, da je dežela kranjska
preobložena memo mnogih družih in zakaj da se Po-
jaci ustavljajo uravnavi zemljiškega davka.

Gospodarske skušnje.

Kako kleti očediti plesnobe.

Da zatuhle kleti, v katerih se na stenah in na tleh
nahaja plesnoba, dobro očistiš, vzemi globoko posodo,
v katero deneš 2—4 funte soli; to posodo postavi na
sredo kleti, zapri vsa okna in vrata, dobro zamaši vse
sode ter potem vlij na sol žveplene kisline (hu-
dičevega olja), in sicer na 2 funta soli 1 funt te kisline.
Ko si vse to storil, beži iz kleti. Dve uri naj ostane
klet zaprta in noben človek naj va-njo ne stopi, kajti
utegnil bi se zadušiti. Po preteku dveh ur odpri okna
in vrata, ter jih drži odprta tako dolgo, da je izginil
zadušljivi sopar. Ko je klet tako dobro prezračena bila,
omedi plesnino od sten in tal. S tem se tudi odpravi
tisti plesnivi smrad, ki spomladi silno neugodno upliva
na mleko v kleti shranjeno, in ki tudi lahko povod
dá k plesnobi vina.

Najbolji gnoj za sadna drevesa in povrtnino.

Vzemi kad — piše „Fundgrube“ — pa jo napolni
do tretjine z ovčjim ali kozjim gnojem in z ro-
ženo strugovino; na to vlij do vrha vode. To
večkrat mešaj, čez 14 dni pa s to vodo prilivaj dreve-
som ali povrtnini, in pospešil bodeš rast.